

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008
cu privire la secretul de stat

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite și principalele prevederi ale proiectului

Proiectul legii a fost elaborat de către Ministerul Justiției în colaborare cu Serviciul Informații și Securitate și vine să înlăture lacunele existente în legislație, referitoare la accesul la secretul de stat al membrilor Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), președinților instanțelor judecătorești și conducătorilor unor autorități publice.

I. Accesul membrilor CSM la secretul de stat

În temeiul art. 8 din Legea nr. 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, CSM inițiază verificarea tuturor judecătorilor și candidaților la funcția de judecător. Astfel, Serviciul Informație și Securitate, urmare a măsurilor desfășurate în conformitate cu prevederile legii menționate, prezintă CSM-ului avize consultative în acest sens. Majoritatea avizelor consultative conțin doar concluzia organului de verificare referitoare la nerespectarea legislației sau la factorii de risc depistați în activitatea judecătorilor și candidaților la funcția de judecător, iar informația care vizează factorii de risc ce conțin aspecte reglementate de art. 7 alin. (1) pct. 4 și 5) din Lega nr. 245 din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat (Lega nr.245/2008) pot fi prezentate doar membrilor CSM care au acces la secretul de stat – în prezent, doar membrilor de drept (Ministrul Justiției, Procurorul General și Președintele Curții Supreme de Justiție).

Având în vedere că, conform art. 15 din Legea nr. 947 din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, *CSM este un organ colegial*, iar conform art. 24 al aceleiași legi, *CSM adoptă hotărârile cu votul deschis al majorității membrilor săi*, lipsa dreptului de acces la secretul de stat al membrilor CSM împiedică analiza și aprecierea obiectivă a personalității judecătorilor și candidaților la funcția de judecător prin prisma avizelor consultative ale Serviciului Informație și Securitate.

Menționăm că, membrii CSM care au în prezent dreptul de acces la secretul de stat, beneficiază de acesta datorită funcțiilor deținute în afara CSM-ului și anume, fiind responsabili de asigurarea regimului protecției secretului de stat în autoritățile pe care le conduc.

Potrivit art. 24 alin. (4) din Legea nr.245/2008 *dreptul de acces la secretul de stat se acordă printr-un ordin sau dispoziție scrisă a conducătorului autorității publice.*

Astfel, ca soluție a problemei identificate în cadrul CSM, urmează a se acorda drept de acces la secret de stat în temeiul legii (acces de forma 1) doar președintelui CSM, iar acesta urmează să perfecteze dreptul de acces la secret de stat celorlalți membri, în condiții generale.

II. Asigurarea respectării regimului secret în cadrul instanțelor judecătorești

În contextul atribuțiilor de protecție a secretului de stat și de exercitare a controlului privind asigurarea regimului secret, Serviciul Informație și Securitate a stabilit deficiențe și probleme la gestionarea informațiilor atribuite la secret de stat nu doar în cadrul CSM, dar și în întreg sistemul judecătoresc.

Astfel, s-a constatat că din 27 februarie 2009, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 245/2008 și, ulterior, cu aprobarea Regulamentului cu privire la asigurarea regimului secret în cadrul autorităților publice și altor persoane juridice (Hotărârea Guvernului nr. 1176/2010), sistemul judecătoresc urma să inițieze implementarea noilor prevederi în domeniul asigurării

regimului secret, fapt care pînă în prezent nu a fost realizat.

S-a stabilit că președinții instanțelor judecătorești, fiind în temeiul Legii nr.245/2008 responsabili de asigurarea secretului de stat în cadrul autorităților pe care le gestionează, nu au organizat și, respectiv, nu au aplicat în cadrul instanțelor judecătorești măsurile de protecție de ordin procedural, fizic și tehnic, prevăzute de legislație.

În consecință, documentele ce conțin informații atribuite la secret de stat, prezentate de către părți în cadrul proceselor de judecată, sînt gestionate de personalul instanțelor de judecată, doar ținîndu-se cont de prevederile codurilor de procedură, fără a aplica normele referitoare la protecția secretului de stat, stabilite expres în Legea nr.245/2008 și Hotărîrea Guvernului nr. 1176/2010. Această stare de lucruri reprezintă un risc continuu de divulgare și pierdere a informațiilor secrete, gestionate de instanțele judecătorești.

Drept urmare, se propune includerea președinților instanțelor judecătorești în lista persoanelor care au drept de acces la secretul de stat de la numirea în funcție (acces de forma 1), aceștia urmînd să perfecteze dreptul de acces la secret de stat pentru angajații instanțelor judecătorești, în condiții generale.

III. Asigurarea accesului la secretul de stat a conducătorilor altor autorități publice

În contextul evaluării situației privind implementarea de către autoritățile publice a legislației în domeniul protecției secretului de stat, Serviciul Informație și Securitate a sesizat și alte deficiențe în aplicarea prevederilor Legii nr. 245/2008.

Astfel, mai mulți conducători ai autorităților publice (Directorul CNA, Directorul CNDPCP, Directorul General al ANRE, Secretarul General al Aparatului Președintelui Republicii Moldova, Secretarul General al Parlamentului, președinții instanțelor judecătorești, Președintele Comisiei Electorale Centrale, Președintele Consiliului Coordonator al Audiovizualului, Președintele Autorității Naționale de Integritate, Președintele Consiliului Concurenței ș.a.) numiți în funcție de Parlament și Guvern nu dispun de dreptul de acces la secret de stat, pe motiv că funcțiile date nu se regăsesc în lista funcțiilor prevăzute de art. 28 alin.(1) al Legii nr. 245/2008, deși *de facto* deja lucrează cu materiale atribuite la secret de stat, fără ca *de jure* activitatea acestora să fie organizată conform rigorilor stabilite de Legea nr. 245 și Hotărîrea Guvernului nr. 1176/2010.

Urmare a celor expuse supra, în scopul eliminării din legislație a neajunsurilor sesizate de către Serviciul Informație și Securitate, precum și neadmiterii divulgării sau pierderii informației/documentelor atribuite la secretul de stat, se propune modificarea art. 28 din Legea nr. 245/2008, precum și completarea acesteia cu o anexă, care va conține Lista funcțiilor, titularii cărora au drept special de acces la secretul de stat de la numirea (alegerea) lor în funcție, cu specificarea formelor concrete de acces pentru fiecare funcție. Menționăm că la stabilirea formelor de acces la secretul de stat s-au luat în considerație propunerile Comisiei interdepartamentale pentru protecția secretului de stat.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prezentului proiect va necesita cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat în partea ce ține de sporul la salariu, acordat persoanelor care au drept de acces la secretul de stat, ce se cuvine în temeiul art. 31 din Legea nr. 245 din 27 noiembrie 2008 cu privire la secretul de stat și Hotărîrii Guvernului nr. 863 din 1 august 2006 cu privire la stabilirea sporurilor la salariul de funcție pentru acces permanent la secretul de stat.

Astfel, conform actelor normative respective, sporul aproximativ pentru accesul la secretul de stat pentru titularii funcțiilor care vor fi sub incidența art. 28 din Legea 245/2008 va constitui:

Denumirea funcției	Cuquantumul salariului (lei)	Sporul pentru secret de stat	Cuquantumul sporului pentru secret de stat (lei)	
Secretarul General al Aparatului Președintelui Republicii Moldova	7.400	Un grad	400	
Secretarul General al Parlamentului	7.400	Un grad	400	
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii	25.250	10%	2.525	
președintele instanței judecătorești	judecătorie	17.942,65	10%	1.794,2
	Curte de apel	23.053,2	10%	2.305,3
	CSJ	24.997,5	10%	2.499,75
Directorul Centrului Național Anticorupție	10.500	10%	1.050	
Președintele Comisiei Electorale Centrale	7.100	10%	710	
Președintele Consiliului Coordonator al Audiovizualului	6.500	10%	650	
Președintele Agenției Naționale de Integritate	20.200	10%	2.020	
Președintele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminărilor și asigurarea egalității	5.000	10%	500	
Directorul General al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică	6.500	10%	650	
Directorul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	6.500	10%	650	
Președintele Consiliului Concurenței	8.300	10%	830	
Director al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	7.000	10%	700	
Director General al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor	6.500	10%	650	
Director al Serviciului de Stat de Arhivă	6.500	10%	650	
Primarul General al municipiului Chișinău	9.500	10%	950	

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare.

Drept urmare a adoptării prezentului proiect de lege, va fi necesară operarea modificărilor corespunzătoare și în cuprinsul pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 863 din 1 august 2006 cu privire la stabilirea sporurilor la salariul de funcție pentru acces permanent la secretul de stat.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, la directoriul *Transparența decizională*, secțiunea *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

În procesul de avizare și consultare publică, proiectul a fost susținut fără obiecții de către:

Aparatul Președintelui Republicii Moldova, Consiliul Coordonator al Audiovizualului, Comisia Electorală Centrală, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Direcția de Justiție UTA Găgăuzia; Curtea de Apel Chișinău, Curtea de Apel Comrat, Curtea de Apel Bălți, Judecătoria Hîncești, Judecătoria Cahul, Judecătoria Sîngerei, Judecătoria Militară, Judecătoria Briceni, Judecătoria Dondușeni, Judecătoria Taraclia, Judecătoria Strășeni, Judecătoria Edineț.

Au prezentat propuneri: Serviciul Informații și Securitate, Comisia interdepartamentală pentru protecția secretului de stat, Autoritatea Națională de Integritate, Curtea Supremă de Justiție, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminărilor și asigurarea egalității, Centrul Național Anticorupție, Consiliul Concurenței, Consiliul Superior al Magistraturii și A.O. Centrul de Resurse Juridice din Moldova.

Menționăm că nu au fost recepționate avizele de la: Aparatul Parlamentului, Serviciul de Stat de Arhivă, Primăria municipiului Chișinău. Menționăm că, conform normelor referitoare la avizarea proiectelor de acte normative, dacă în termenul stabilit nu s-a obținut răspunsul autorității sau a instituției interesate și nu a fost solicitată prelungirea termenului de avizare, proiectul de act normativ se consideră avizat fără obiecții și propuneri.

Constatările expertizei anticorupție

În rezultatul efectuării expertizei anticorupție, în proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele internaționale anticorupție, din textul proiectului nu rezultă promovarea unor interese/beneficii de grup sau individuale în detrimentul interesului public, nu au fost identificate cerințe excesive care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizati. De asemenea, nu au fost identificate norme de trimitere, blanchetă sau în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

Viceministru

Nicolae EȘANU